

NYHETSBREV 1-20

REDAKTØR: JØRN-KR. JØRGENSEN – JORNJOER@GMAIL.COM

I REDAKSJONEN: KARIN ARNESEN - OLAV RUNE BASTRUP

VELKOMMEN TIL NYHETSBREV FRA HISTORIELAGET

Det er med dårlig skjult stolthet vi ønsker velkommen til historiens første nyhetsbrev for Enerhaugen og Grønland og Tøyen Historielag. Laget ble etablert for noen måneder siden og vi har et ønske om å nå ut med stort og smått fra det området vi dekker. Dette nyhetsbrevet er en begynnelse og helt upretensiøst, så får vi se hva vi får til etterhvert.

Vi sender dette nyhetsbrevet til alle våre medlemmer som har oppgitt en e-mailadresse og vi ber medlemmene om å sende det videre til sine sosiale kontaktflater slik at vi kan få flere medlemmer og flere som er interesserte i den historien vi skal forsøke å dekke. Det området vi arbeider innenfor – altså Enerhaugen, Grønland, Tøyen – er et område som er så historierikt at det burde være mer enn nok å ta av for oss alle. Og alle som vil kan være med i det store historiefellesskapet vi ønsker å være.

Det første åpningsbildet i det første nyhetsbrevet er fra Tøyen skole. Det kunne like godt ha vært fra gamle Grønland politistasjon i Tøyenbekken eller fra fru Tenningås sin melkebutikk på Enerhaugsplass. Når vi har valgt Tøyen skole, er det fordi skolen danner et sentrum- og samlingspunkt på Tøyen. (Dessuten er det en fin tegning av Tor Wilthill). Vi ønsker å skrive om ting som rører seg, om ting som har vært, om opplevelser og steder i vårt område, men først og fremst og sist om mennesker. Vårt område utgjøres av mennesker og det er menneskene som har skapt opplevelsene.

Det har – som det står i sangen - «ringt for Enerhaugen» for lenge siden. Nå vil vi gå noen skritt videre og fortelle om opplevelsene – om politiet, kirkene i vårt distrikt,

Grønlands Torg, Stupinngata på Enerhaugen, brannvesenet, Arnardo, Frelsesarmeen og mye annet. Det kommer til å bli «en spennende reise» og du er invitert til å være med hele veien og dessuten til å skrive innlegg i nyhetsbrevet (se adresse øverst).

DETTE ER HISTORIELAGETS STYRE

Leder - Olav Rune Bastrup

Ansatt som kontor ved Grønland kirke, utdannet innen musikk og historie. Tidligere journalist i bl.a. NRK. Har skrevet åtte bøker om historiske emner, vesentlig innen sosialhistorie og lokalhistorie. Gjorde et gjennombrudd med bøkene «El Jucan - asfaltens sønn» og «En landevei mot undergangen», som dokumenterte samfunnets behandling av tatere og omstreifere.

Nestleder - Karin E. Arnesen

Røtter i Tøyengata 24 hvor hun bodde til hun var 11 år. Besteforeldre og familie i samme gaten til opp i voksen alder. Gikk 7 år på Hersleb skole fra 1952. Markedsføringsutdannelse. Jobbet i reiseliv hele livet og med lederoppgaver de siste 40 årene. Pensjonert i 2012 og fikk slektsforskning og historie som hobby.

Kasserer - Steinar Fløtberget

Vokst opp i Breigata og bodde senere noen år i Tøyengata. Gikk på Tøyen skole, deretter Vahl og avsluttet på Sofienberg. Har alltid vært interessert i lokalhistorie og er også frivillig vakt på Sporveismuseet.

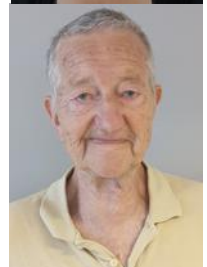
Sekretær - Marte Marie Ofstad

Jobber på Interkulturelt museum på Grønland. Jobber som formidler og har ofte byvandringer i EGTs kjerneområde. Har utdannelse i fagene kulturhistorie og religionshistorie og er svært interessert i bydelen.

Styremedlem - Sigurd Johansen

Født i 1943 i Langleiken 9 på Enerhaugen. Døpt og konfirmert i Grønland kirke. Gikk på Tøyen skole 1950-1957. Turnet i Tøyen Turn og spilte fotball, bandy og ishockey i Sterling. Flyttet fra Enerhaugen i 1962 da huset måtte vike for St Hallvards Kirke. Jobbet som systemutvikler og IT-ansvarlig. Har foto og slekts-historie som hobby.

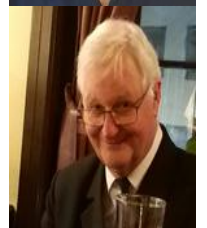
Styremedlem - Erik Odgaard

Født og oppvokst på Kværner/Ekeberg. Gikk på Gamlebyen skole. Tilknytning til Grønland/Tøyen via min mors familie. Fysiker. Jobbet med teknisk sikkerhet og risikoanalyser i prosessindustrien. Pensjonert i 2017. Friluftsliv, naturvitenskap og historie som hobbyer.

Styremedlem - Terje Knudsen

Født og oppvokst i Sexesgate ved Tøyen skole. Gikk på Tøyen og

Vahl. Utdannet akustiker og Bedriftsøkonom. Opptatt av Oslo-historie og spiller aktivt klarinett i flere orkestre.

Styremedlem - Harald M. Karlsen

Født 1. mai.45 og vokst opp på Enerhaugen i Johannes gate 14 og 12. Gikk på Tøyen folkeskole og videregående på Sofienberg. Utdannet ingeniør og arbeidet som perfusjonist (en som styrer hjerte-lungemaskinen under hjerteoperasjoner) på Ullevål sykehus fra 1972 til 2010. Fra 2010 til 2017 arbeidet han på Radiumhospitalet med pasienter med mave- og ekstremitet kreft.

HVA HAR SKJEDD I HISTORIELAGET HITTIL I ÅR?

Det ble en spesiell start for historielaget vårt. Første medlemsmøte ble holdt 30/1 og Leif Gjerland, som skriver mange Oslo-historier i Aftenposten, holdt et interessant foredrag. Interimsstyret konstituerte seg 3/2 og neste styremøte ble satt til 26/3, men så kom koronaen. Imidlertid har vi klart å avholde to styremøter på nett og det siste 18/6 med 5 av oss i styret samlet på vanlig måte.

Historielaget, som vi gjerne forkorter til EGT Historielag, har i dag registrert 54 medlemmer (inkl. styret) og mottatt medlemskontingent fra 39. Kan du hjelpe oss med å verve flere medlemmer og kanskje til og med skaffe sponsorer ville det være flott for laget. Vi har fått anledning til å bruke lokaler i Interkulturelt Museum, del av Oslo Museum, i Tøyenbekken 5 og regner med holde de fleste medlemsmøtene der.

Underveis har vi jobbet med å få på plass diverse administrative ting. Vi nevner; registrert historielaget i Brønnøysund, bankkonto, vipps og meldt oss inn i noen organisasjoner og informert om oss selv rundt om til enda flere. Søkt og fått nabo- og frivillighetsmidler for til sammen kr. 25.000 fra Bydel Gamle Oslo, men pengene er ennå ikke utbetalt. Planen er at pengene skal brukes til etableringen av laget i år og informere folk i og utenfor området. Et administrasjonssystem er testet og nå på plass for lagring av lagets ulike dokumenter, korrespondanse, diverse bilder og andre formål.

Styret har diskutert og kommet frem til en definisjon av hva som skal være lagets geografiske område. Vi vil ha et primærområde, Enerhaugen, Grønland og Tøyen, og et sekundærområde, Vaterland og Fjerdingen. Mer detaljer legger vi ut på lagets hjemmesider så snart de er klare.

SAMARBEIDSPARTNERE

Vi arbeider for en avtale med Deichman på Tøyen bl.a. slik at tilbudet deres av lokalhistorisk litteratur skal bli utvidet. For øvrig nevner vi kontakt og avtaler med Folkemuseet på Bygdøy, Oslo skolemuseum og Interkulturelt Museum.

GRUPPER

Styret har laget et par arbeidsgrupper som programgruppe og fotogruppe. Vi planlegger flere arbeidsgrupper på andre områder og vil veldig gjerne ha med medlemmene våre her - bl.a. i arbeidet med verneverdige materielle og immaterielle saker som for eksempel verkstedsbygningene i Smedgata 25, hvor vi støtter naboenes arbeide med henvendelse til Byarkivet og Plan- og bygningsetaten.

PROSJEKTER

Det er utarbeidet litteraturlister som blir tilgjengelig på våre hjemmesider. Laget arbeider også for å få enda flere «Blå skilt» i bydelen. Vi er i kontakt med Baker Nordby for å dokumentere denne bedriften som holdt til i Hagegata i 100 år.

KOMMUNIKASJON

Dette er det første større nyhetsbrevet til medlemmene og disse tenker vi fortsette med utover året. Facebook-sidene har vært på plass siden oktober i fjor og er bra besøkt. Styret og andre har bidratt med stoff og styremedlem Erik O. har skrevet mange interessante historier og private bilder. Det er publisert til sammen 42 innlegg siden nyttår. Har du en kort eller lang historie så skriv gjerne til oss. I løpet av sommeren regner vi også med å ha på plass historielagets hjemmesider som nå er blitt påbegynt. Der vil du finne mer om alt vi holder på med i tillegg til historier og bilder av mennesker og steder i bydelene våre.

Historielagets styre ønsker i denne sammenheng å takke Jørn-Kr. Jørgensen for arbeidet med nyhetsbrevet. Jørn er født på Tøyen, gikk på Tøyen og Hersleb skoler og arbeidet i 38 år som seniorrådgiver innen kommunikasjon og samfunnskontakt ved Politihuset på Grønland.

«UNG PÅ ENERHAUGEN»

Enerhaugen-prosjektet er et samarbeide med Norsk Folkemuseum om en fotoutstilling «Ung på Enerhaugen» som er blitt forlenget og kan sees helt frem til høsten 2020. Historielaget har bidratt til utstillingen. I tillegg skal det samarbeides med minner.no.

MAJAS-PLASS

Det søkes etablert en «Majas plass» ved inn-gangen til Grønland kirke. Historielaget skal komme sterkt tilbake til dette.

BYVANDRING OG MEDLEMSMØTER

Planene for høsten er en byvandring 17/9 samt to medlemsmøter 15/10 og 19/11. Mer info kommer og vi i styret gleder oss til å møtes under tilnærmet normale forhold til høsten.

ENERHAUGSPLASSEN ER NESTEN BORTE

I 2020 er Enerhaugsplassen nesten borte. Denne plassen var i sin tid samlingssted for så godt som alle veiene på Enerhaugen. I dag er den så godt som borte, men ikke helt. Det finnes fremdeles et husnummer som har adresse Enerhaugs plass.

Enerhaugplassen er en plass på Enerhaugen Den ligger nedenfor Smedgata, på et høydedrag over Åkebergveien med en sti ned til fortauet på andre siden til baksiden av

Politihuset. Dagens Enerhaugs- plass er en liten rest av det som var. Før saneringen av Enerhaugen på begynnelsen av 1960-tallet stoppet flere av gatene på Enerhaugen ved denne plassen. Flisberget og Enerhauggata kom vestfra og Langeleiken samt Smedgata kom nordfra. På østsiden fortsatte Enerhauggatas løp ned mot Borggata/Åkebergveien. Flere av de nevnte gatene forsvant ved saneringen, og Enerhauggatas løp ble lagt om.

Enerhaugen bad lå i sin tid i Enerhaugsplass 5. I dag er Nr. 4 (en boliggård) den eneste eneste adressen i bruk. Det var her fru Tenningås i mange år hadde sin melkebutikk.

CIRKUS ARNARDO

Cirkus Arnardo er på en forunderlig måte knyttet til tre ulike steder i vårt distrikt: På tomte foran hoppet på Ola Narr, på sirkustomta ved Munch-Museet og på Grønlands Torg. Siden midten av 60-tallet og noen sesonger fremover satt Arnardo opp teltet på Ola Narr. Siden ble det Grønlands Torg og deretter sirkustomta ved Munch-Museet. Arnardo har selv fortalt at da sirkuset lå på Ola Narr gjennomførte de ikke mindre enn tre forestillinger på en søndag!

I dag er både Grønlands Torg og sirkustomta ved Munch-Museet en saga blott. Og på Ola Narr er det ikke lenger mulig å sette opp teltet. Vi savner et sted i Oslo hvor sirkuset kan ligge. Sirkus er kultur og byen trenger kultur; uansett sted.

KULTURPERLE OM GRØNLAND KIRKE

Er en bok om et kirkejubileum dømt til å være kjedelig? Absolutt ikke. Foreliggende bok om Grønland kirkes 150-årsjubileum er noe av det mest spennende jeg har sett på lenge.

Dette er så mye mer enn en bok om en kirke som fyller år; det er en kulturhistorie om et helt område – om Grønland, den mest flerkulturelle bydelen i Norge. På en strekning på fire kilometer er hele verden samlet, og i utkanten ligger Grønland kirke – blant moskeer og andre gudshus føyer den seg pent inn på en vakker tomt på nedsiden av sagnomsuste Enerhaugen og Politihuset.

«Et åpent hus» heter boken, redigert av Lars Martin Dahl og Tomm Kristiansen som med bidrag fra 14 kolleger skriver om Grønland, kirken, kulturen og livet på Grønland.

Vi kommer selvfølgelig ikke utenom at dette er en bok om et kirkejubileum og at Grønland kirkes arbeid står sentralt. Menighetens virke er endret i takt med tiden, og har selvfølgelig helt andre former nå enn det hadde

bare for noen få år siden. Grønland kirke er mer åpen, mer tilgjengelig og er på sett og vis blitt en katedral for hele Oslo. Det er alltid en plass å finne i Grønland kirke. Denne formen for arbeid stiller selvsagt krav til kirkens stab og andre medarbeidere, men dersom man møter folk med en ikke-fordømmende holdning og med åpenhet og et inkluderende fellesskap, har man muligheter for å lykkes.

Boken er breiddfull av historie – om hus og prester, om hendelser som skapte situasjoner og om merkelige ting som har skjedd opp gjennom årene. Det er spennende å lese.

150 år er kort tid for en kirke. I mange, mange år til vil vi kunne høre klokkeklemtene fra Grønlandsleiret opp til Enerhaugen. De kaller til høytid, til fred og forsoning – til liv. Det er en del av hemmeligheten, og en del av historien.

Boken er en kulturperle. God fornøyelse!

Jørn-Kr. Jørgensen

Historielaget ønsker alle medlemmer og alle andre venner en

GOD SOMMER

og velkommen til ny aktivitet til høsten. Sammen er vi sterke

Kontakt: Enerhaugen, Grønland og Tøyen Historielag

Org.nr.: 924 634 766, Bankkonto: Sparebanken1, Vipps: 611188

Mail: egt.historielag@gmail.com Facebook <https://www.facebook.com/EGTHistorie/>

